

SPRAWOZDANIE KOŃCOWE
z wykonania zadania publicznego w ramach rządowego programu
na rzecz społeczności romskiej w Polsce na rok 2009

Nazwa zadania: „**Edukacja. Przyszłość dzieci i młodzieży romskiej**”
określonego w **Porozumieniu MEN/2009/DKOW/2194 (DKOW-1/GP-512-12/09-55)**
zawartym w dniu **4 sierpnia 2009 r.** pomiędzy **Ministerstwem Edukacji Narodowej**
a **Miastem Białystok z siedzibą w Białymstoku, ul. Słonimska 1, reprezentowanym przez**
Tadeusza Truskolaskiego – Prezydenta Miasta Białegostoku,
data złożenia sprawozdania .....

Część I Sprawozdanie merytoryczne

1. Opis problemu:

Rodziny romskie objęte zadaniami Programu na rzecz społeczności romskiej, to rodziny korzystające z pomocy społecznej, pozostające od wielu lat w kręgu podopiecznych MOPR. Głównym problemem rodzin romskich jest bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego wynikająca z bezrobocia będącego efektem braku wykształcenia. Barię nie do pokonania jest całkowity analfabetyzm dorosłych Romów a tym samym niechęć do podejmowania działań mających na celu uzyskanie jakiegokolwiek zatrudnienia. Sytuacja zawodowa dorosłych Romów od lat pozostaje na tym samym poziomie – 98% dorosłych to bezrobotni bez prawa do zasiłku. Miesięczne dochody rodzin romskich nie przekraczają kwoty kryterium dochodowego przyjętego na osobę w rodzinie, wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. Sytuacja bytowa rodzin romskich jest mocno uzależniona od otrzymanego wsparcia finansowego i rzeczowego z instytucji lub organizacji pomocowych działających na terenie miasta Białegostoku. Przy rozpoznawaniu przez pracowników socjalnych MOPR problemów, z jakimi zmagają się Romowie, rodzice nadal deklarują, iż sytuacja dochodowa w większości rodzin nie uległa zmianie oraz zbyt małe dochody w dalszym ciągu stanowią jedną z ważniejszych przyczyn zaniedbywania edukacji dzieci romskich.

2. Liczba uczniów objętych zadaniem (z określeniem etapów nauczania):

23 dzieci pochodzenia romskiego

- Klasa „0” – 2 dzieci
- Szkoła Podstawowa – 7 dzieci

- Szkoła Gimnazjalna – 7 dzieci
- Szkoła Ponadgimnazjalna – 7 dzieci

3. Założony cel zadania i ocena uzyskanych efektów:

Zadania Programu kierowane są w te obszary życia Romów, które dzięki udzielonemu wsparciu mogą owocować:

- zmianą postaw dorosłych Romów wobec potrzeby edukacji dzieci romskich,
- podniesieniem jakości życia rodzin romskich,
- wyjściem poza krąg „analfabetyzmu edukacyjnego” poprzez wskazywanie innych wzorców i wartości mających na celu zachęcanie dzieci romskich do kształcenia się.

Zasadniczym celem Programu jest nie tylko doraźna pomoc finansowa (gdyż taką Romowie mogą otrzymać w ramach ustawy o pomocy społecznej) ale przede wszystkim dążenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin pochodzenia romskiego oraz ich integracji ze środowiskiem na poziomie lokalnym, jak również eliminowanie różnic i doprowadzenie do wyrównania poziomu na płaszczyźnie edukacji dzieci romskich.

Działania opracowane w Programie mają charakter innowacyjny i są skierowane wyłącznie do społeczności romskiej, wspierając te obszary życia, które sprawiają iż sytuacja życiowa Romów jest trudna.

Efekty jakie uzyskano dzięki pomocy, którą otrzymały dzieci romskie, w postaci zakupu wyprawki szkolnej, to:

- wzmocnienie potrzeby edukacji dzieci,
- podejmowanie edukacji przez dzieci na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym,
- podejmowanie nauki na uczelni wyższej,
- wzmocnienie kontaktów rodziców ze szkołą, w szczególności z pedagogiem i nauczycielami oraz z pracownikami socjalnymi.

4. Formy i metody realizacji zadania:

W dniu 04.08.2009 r. zostało zawarte Porozumienie Nr DKOW-1/GP-512-12/09-55 pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej reprezentowanym przez Naczelnika Wydziału Organizacji Kształcenia Ogólnego w Departamencie Kształcenia Ogólnego i Wychowania (Zleceniodawca) a Miastem Białystok reprezentowanym przez Prezydenta Miasta Białegostoku (Zleceniobiorca), na podstawie którego przyznano środki na realizację zadań edukacyjnych określonych w Porozumieniu. W ramach niniejszego Porozumienia Zleceniobiorca zobowiązał się do zakupu, w terminie do dnia 30 września 2009 r. podręczników i przyborów szkolnych oraz artykułów sportowych dla uczniów romskich z terenu miasta Białegostoku, według zapotrzebowania określonego przez szkoły.

Zleceniodawca na wskazane wyżej zadanie przekazał Zleceniobiorcy dotację w łącznej kwocie 11.100 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, tak samo jak w latach poprzednich, zwrócił się z pismem do szkół z terenu miasta Białegostoku, do których uczęszczają dzieci romskie, z propozycją współpracy przy realizacji Programu na rzecz społeczności romskiej przewidzianego na 2009 rok. W odpowiedzi na pismo dyrektorzy szkół wytypowali pracownika szkoły do współpracy przy realizacji Programu. Zgodnie z zapotrzebowaniami, które określały szkoły, wytypowani pracownicy wspólnie z rodzinami ustalili indywidualne potrzeby dziecka, a następnie, w wybranym przez siebie sklepie, pracownik szkoły złożył zapotrzebowanie na artykuły szkolne. Po dostarczeniu do MOPR faktur (z odroczonym terminem płatności do 14 dni) Urząd Miejski przelał na konta sklepów środki przekazane przez MEN. Po dokonaniu wpłat pracownicy szkół odebrali podręczniki oraz przybory szkolne i przekazali je, za potwierdzeniem odbioru, rodzicom dziecka. Współpraca ze szkołami daje Ośrodkowi możliwości szerszego spojrzenia na problemy z jakimi boryka się dziecko romskie z zakresu edukacji. Pracownicy szkół, którzy współpracowali z Ośrodkiem przy realizacji zadania zgłaszali, iż najważniejszym problemem z jakim zmagają się rodziny romskie, to niski dochód, z powodu którego nie są w stanie ze środków własnych zabezpieczyć dziecku podręczników i przyborów szkolnych, ubrań, obiadów w szkole.

5. Uwagi własne i dodatkowe informacje dotyczące rezultatów edukacji uczniów romskich:

Od czasu realizacji zadań ujętych w Programie na rzecz społeczności romskiej obserwuje się zmiany postaw Romów wobec potrzeby edukacji swoich dzieci. Zauważają, iż zdobyte wykształcenie może w przyszłości skutkować lepszym startem dziecka w dorosłe życie, równością szans przejawiającą się w ubieganiu o pracę, a co za tym idzie poprawą jakości życia. Zmiany te dostrzegane są również poprzez uczestnictwo dzieci i młodzieży romskiej w dodatkowych zajęciach edukacyjnych, które realizowane są w ramach Programu, tj. nauka języków obcych – w roku 2009 na kursy językowe (j. angielski, j. francuski) zostało zapisanych 6 dzieci romskich. Należy nadmienić, iż dzięki możliwości uczestnictwa w nauce języka francuskiego jedno dziecko zdało maturę z j. francuskiego i podjęło dalszą edukację na studiach wyższych Uniwersytetu w Białymstoku o profilu filologia francuska.

Wobec powyższego stwierdza się, iż Program po raz kolejny spełnił swoje zadanie, gdyż poprzez zakup przyborów i podręczników szkolnych umożliwiono dzieciom i młodzieży romskiej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku szkolnym. Jednakże, aby wzmocnić osiągnięte efekty należy wspierać rodziny romskie oraz kontynuować podjęte działania

w latach następnych. Zakładana długofalowość Programu przyniosła oczekiwane efekty w postaci podejmowania przez dzieci romskie dalszej nauki w szkołach ponadgimnazjalnych czy na studiach wyższych. Do roku 2003 dzieci romskie kończyły edukację jedynie na poziomie podstawowym. Dlatego MOPR ponownie złożył wniosek o dotację na 2010 rok przeznaczoną na zakupienie wyposażenia w postaci podręczników i przyborów szkolnych dzieciom romskim.